

Naturskyddsföreningen
Huddinge

YTTRANDE

2024-06-07

Till
Huddinge kommun
Plansektionen
Kommunalvägen 28
141 85 HUDDINGE

Ert dnr KS-2015/267.313

plan@huddinge.se

Detaljplan för Norra Länna verksamhetsområde inom kommundelen Länna

Naturskyddsföreningen Huddinge har lämnats tillfälle att lämna synpunkter på ovan nämnt förslag.

Våra utgångspunkter

Naturskyddsföreningens strävan i alla sammanhang är att slå vakt om vår natur och vår miljö. Vi arbetar långsiktigt med grund i vetenskap och fakta mot alla former av natur- och miljöförstöring samt mot negativ påverkan på vårt klimat.

Planförslaget

Remissmaterialet är omfattande. Vi har valt att nedan citera bl a de avsnitt som innehåller de egenskaper hos förslaget som vi i första hand vill bevaka.

(Ur planbeskrivningen Sammanfattning sid 3)

"Huddinge kommun behöver ny verksamhetsmark då det dels är brist på industrimark idag, dels för att flera andra industriområden är i en omvandlingsprocess från industrimark till bostäder. Detaljplanens övergripande syfte är att möjliggöra för fler verksamhetsytor och därmed arbetsplatser i Huddinge kommun.

Planområdet omfattar cirka 22 300 kvadratmeter mark som utgörs av obebyggd skogsmark. Planförslaget möjliggöra för ca 15 ha kvartersmark som kan användas för bland annat verksamheter, industri, kontor och lager.

Planförslaget möjliggör nyetablering av verksamheter för att möta den stora efterfrågan av sådan mark. Planförslaget innebär att landskapsbilden i området kommer förändras då kuperad skogsmark ersätts med anlagda ytor och stora industribyggnader.

Avsikten är att möjliggöra för många inslag av natur och grönstrukturer inom området för att framtida industribyggnader inte ska dominera landskapsbilden.

Det bedöms att ett genomförande av detaljplanen medför betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning har gjorts parallellt med planarbetet. En miljökonsekvensbeskrivning har upprättats."

(Ur Detaljplanens syfte sid 5) *"Syftet är även att säkerställa den nordöstra sumpskogens fortsatta överlevnad och att uppdatera dagvattenhanteringen i området samt säkerställa genomförandet av ekologiska kompensationsåtgärder. En mindre del av gällande detaljplan upphävs också och återgår till Lännskogens naturreservat."*

(Ur Plandata sid 5) *"Aktuellt planområde består idag huvudsakligen av skogsmark (naturvärdesklass 2 och 3) i form av kuperad skogsterräng. Delar av skogsmarken har berg i dagen och i svackorna finns mindre våtmarker som definieras som vattenområden enligt 11 kap. miljöbalken. I den nordöstra delen av planområdet ligger en sumpskog."*

”Planområdet ligger i närheten av Hanveden som är ett område av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6§ miljöbalken. Hanveden är utpekad för aktiviteter som längdåkning, löpning och ridning. Väster om planområdet, på ett avstånd om cirka 150 meter, ligger naturreservatet Lännaskogen som skyddas enligt 7 kap. 4§ miljöbalken. Två delar av naturreservatet är utpekade som Natura 2000-områden; EU:s nätverk av skyddade områden.”

(Ur Bebyggelse sid 6) *”Skogsmarken i planområdets nordöstra del, där det bland annat finns en sumpskog, bevaras i sin helhet.”*

(Sid 7) *”Delar inom planområdet planläggs som allmän plats genom användningen natur. Dels en skyddsremsa i planområdets östra del som ett visuellt inslag av grönstruktur och dels för att säkerställa det avstånd mot Nynäsvägen som utgör risk för farligt gods.”*

Det planläggs också för en remsa med naturmark vid planområdets norra del för att tillgängliggöra naturen i norr och skapa en ny entré till Lännaskogens naturreservat. Ytterligare en entré ska anläggas, den är dock redan planlagd och säkerställd i angränsande detaljplan.”

(Sid 8) *”I gestaltungsprogrammet finns principer för möjliggörandet av stora grönstrukturinslag i området och vikten av att området präglas av gröna inslag även efter genomförandet av detaljplanen.”*

Den övergripande strukturen i landskapsbilden utgår från ett koncept med gröna ramar runt fastigheterna, vilket bidrar till en mer mänsklig skala och låter omkringliggande grönstruktur speglas även inom området. Det möjliggör också spridningsvägar och habitat för växt och djurliv i närområdet. Konceptet ska fungera som inspiration och vägledning kring hur verksamhetsområdet kan utformas på ett långsiktigt hållbart sätt.”

(Sid 9) *”Planområdet är idag väldigt kuperat. För att genomföra planförslaget krävs därför bortsprängning av områdets höjder och utfyllnad av dess lågpunkter. Losshållningen av berg kommer utföras av en entreprenör som utför krossverksamhet och säljer bergmaterialet. Då det är stora mängder berg som behöver tas bort beräknas losshållningen av berg och efterföljande krossverksamhet pågå under cirka 5-10 år. Först därefter genomförs detaljplanen. Krossverksamheten kräver separat tillstånd.”*

(Ur Gator och trafik sid 10) *”Gaturummet föreslås planeras med en stor andel grönska och träd samt ytor för omhändertagande av dagvatten. Planteringarna bidrar till att ge en mer mänsklig skala för fotgängare och cyklister. Utöver detta är planteringarna viktiga för att klimatsäkra verksamhetsområdet och ger en mängd ekosystemtjänster.”*

(Ur Övriga förutsättningar sid 21) *”Området utgörs idag av oexploaterad skogsmark som ägs av Huddinge kommun. Det finns idag inget utpekad ekologiskt känsligt område (ESKO) inom planområdet. Dock finns mindre våtmarker samt en större sumpskog i planområdets nordöstra del. Dessa naturtyper betraktas generellt alltid som ESKO-områden. De naturvärden som finns på platsen har inventerats och hanteras i den miljökonsekvensbeskrivning som har tagits fram inom ramen för planarbetet.”*

Den norra delen av planområdet avrinner till sjön Magelungen, via Djupån, och den södra delen av planområdet avrinner till sjön Drevviken via Lissmaån. Båda sjöarna omfattas av lokala åtgärdsprogram som syftar till att förbättra vattenkvaliteten i sjöarna.

(Ur Miljö sid 23) *”Planområdet är idag starkt kuperat med höjdryggar och sänkor med fuktstråk. På höjdryggarna dominerar hållmarkstallskog och i sänkorna växer mestadels triviallövsskog med björk, asp och al.*

Skogsområdet väster om planområdet är en del av Hanvedenkilen, en av Stockholms gröna kilar som passerar genom Huddinge i sydväst nordöstlig riktning. Inom denna del av Hanvedenkilen ligger Lännaskogens naturreservat, på ett avstånd på knappt 200 meter från planområdet. I reservatet finns barrskogar, myrar, sjön Kvarnsjön och odlingsmark och innehåller även två Natura 2000-områden.

Aktuellt planområde är inte en del av något av de regionala spridningssamband som pekats ut i RUFSS 2050. Däremot utgör skogen inom planområdet del av de strategiskt mest viktiga livsmiljöerna för arter knutna till äldre barrskog och är av vikt för den sammanhållna gröna infrastrukturen i kommunen. Öster om planområdet utgör Nynäsvägen en kraftig barriär i landskapet för många djurarter. Befintliga delar av Länna industriområde begränsar spridningssambandet i söder. Skogen norr om planområdet, som hänger samman med det större skogsområdet västerut, är enligt ÖP 2050 angett som skogsområde.”

(Sid 24) *”Flera olika inventeringar har utförts i planområdet. Naturvärdesinventeringen (Ekologigruppen, 2022a) visar att det inom planområdet finns totalt fem naturvärdesobjekt, se karta nedan. Objekt 1 och 2, som består av äldre hållmarkstallskog*

med lång kontinuitet, bedöms ha högt naturvärde, klass 2. Objekt 3, 4 och 5 bedöms ha påtagligt naturvärde, klass 3. Objekt 3 är en alsumpskog med inslag av fuktig granskog, objekt 4 och 5 utgörs av tallskog med enstaka äldre träd och viss påverkan av skogsbruk.”

(Sid 25) ”Enligt genomförd trädinventering (Ekologigruppen, 2022b) finns totalt 27 särskilt skyddsvärda träd (klass 1) inom planområdet. Träden utgörs av äldre tallar, över 200 år, med grov stamdiameter. Utöver dessa påträffades cirka 240 skyddsvärda träd (klass 2), huvudsakligen gamla tallar. Planområdet bedöms även hysa fler än 300 träd av klass 3, så kallade efterträdare som inom en snar framtid kan uppnå klass 1 och klass 2.”

Planområdet hyser även en rad signalarter som indikerar att området har höga naturvärden. I samband med naturvärdes- och trädinventeringen påträffades följande rödlistade arter med hotkategorin nära hotad (NT): kolflarnlav, motaggsvamp, relikbock, talticka, ullticka, vedskivlav och vintertagning. Samtliga av dessa arter är relativt spridda inom Huddinge kommun.

I samband med en utförd fågelinventering (Ekologigruppen, 2022d) påträffades totalt 29 fågelarter varav sex arter är så kallat naturvårdsrelevanta: grönfink, tofsmes, duvhök, gråkråka, järnspurv och ärtsångare där de fyra sistnämnda är rödlistade. Av de sex fågelarterna är det enligt utförd artskyddsutredning endast tofsmesen som bedöms häcka inom planområdet, där tre par bedöms ha revir. Tofsmes är i senaste rödlistan klassad som livskraftig (och därmed inte rödlistad) med en ökande population mellan åren 2002–2021.

(Sid 26) ”Eftersom området idag består av skogsmark hyser miljön flera olika ekosystemtjänster. Bland de stödjande tjänsterna, som finns för att alla andra ekosystemtjänster ska fungera, kan särskilt nämnas biologisk mångfald, inklusive livsmiljöer, ekologiska samspel och bevarande av hotade arter. Exempel på reglerande tjänster i området som är av större vikt är reglering av lokalklimat, reglering av vattenflöden, rening av vatten och skydd mot extremväder samt pollinering.”

(Ur Konsekvenser sid 35) ”Kommunen har utarbetat en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) till planförslaget. De nio miljöaspekter som har bedömts vara betydande och utretts inom ramen för MKB:n är landskapsbild, naturmiljö och biologisk mångfald, rekreation och friluftsliv, buller, ytvatten, grundvatten, översvämning, hushållning med naturresurser och klimatpåverkan. Den fullständiga miljökonsekvensbeskrivning utgör en bilaga till planhandlingarna.”

(Sid 37) ”Planförslaget innebär att landskapet i planområdet förändras helt – från kuperad skogsmark till plansprängd verksamhetsmark där all befintlig vegetation kommer försvinna. Undantaget är planområdets nordöstra del där befintlig sumpskog och närliggande naturmark bevaras. Rent topografiskt tas höjdryggar i planområdet bort och sänkor fylls ut.

Planförslaget innebär att naturområden med naturvärdesklass 2 och 3 försvinner och att samtliga av planområdets identifierade skyddsvärda träd avverkas. För avverkning av särskilt skyddade träd krävs samråd med länsstyrelsen. I stället för ett särskilt samråd, enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, sker samrådet om träden i samband med samrådet av denna detaljplan. Omvandlingen av marken innebär att planområdet inte längre finns tillgängligt för många av de arter som idag nyttjar det för exempelvis födosök eller boplatser. Förlusten av skogsmark innebär också att ett spridningssamband för barrskogslevande arter försvagas. Norr och väster om planområdet kvarstår dock skogsmark inom primära spridningskorridorer vilket innebär att funktionen för spridning i landskapet fortsatt upprätthålls.”

(Sid 38) ”Planförslaget kommer ha en negativ påverkan på de rödlistade arter (insekt, svampar, lavar) som finns inom planområdet, men samtliga av dessa arter är relativt väl spridda inom Huddinge kommun. Planförslaget bedöms inte heller medföra någon påverkan på bevarandestatus på någon av de av artskyddsförordningen skyddade arter som finns inom planområdet (liljekonvalj, tofsmes, grön sköldmossa), varken på lokal, regional eller nationell nivå. För att påverkan på bevarandestatusen inte ska ske, ska avverkning av skogen ske utanför häckningstiden. Växtplatsen för sköldmossa (i sumpskogen) får heller inte översvämmas permanent.

Inom planområdet planeras för att integrera ny grönska och platser som kan gynna vissa arter inom såväl den allmänna platsmarken, som kvartersmarken samt att ekologiska kompensationsåtgärder planeras utanför planområdet.

Huddinge kommun har beslutat att ekologisk kompensation ska tillämpas i planeringen, vilket innebär att ekosystemtjänster och naturvärden som skadas eller försvinner på grund av exploatering ska kompenseras. Ekologisk kompensation bygger på skadelindringshierarkin som syftar till att i första hand undvika eller minska skador på ekosystemtjänster och naturvärden. Ekologisk kompensation är således det sista steget där man tillför värden, motsvarande de värden som går förlorade till följd av exploatering.

(Sid 39) ”I och med att planområdet helt förändras kommer flera naturvärden i området, och ekosystemtjänsterna som dagens naturmiljö tillhandahåller, till allra största del försvinna. Att helt undvika påverkan på dessa värden har inte bedömts möjligt då området är utpekad som verksamhetsmark i översiktsplanen. Genom att bevara sumpskogen och ett mindre område väster

om det, i och med planbestämmelse NATUR, har det säkerställts att delar av naturvärdena och vissa ekosystemtjänster inte påverkas. Inom planområdet kommer det göras åtgärder för att skapa nya ekosystemtjänster och livsmiljöer i den byggda miljön. Dessa åtgärder finns beskrivna i gestaltungsprogrammet.

Planerade åtgärder inom planområdet väger dock inte upp för den skada som hela exploateringen medför på naturvärdena och ekosystemtjänster. Kommunen planerar därför att göra fler kompensationsåtgärder utanför planområdet, men i ett närområde till Länna. Åtgärderna ersätter inte alla de ekologiska funktioner och ekosystemtjänster som planområdet hyser (till exempel äldre hällmarkstallskog), men skapar nya värden som ger långsiktig nytta för naturen och vattenmiljön. Planerade kompensationsåtgärder är fokuserade på att återväta tidigare utdikade marker och därmed öka den vattenhållande kapaciteten i landskapet samt gynna vattenrenande processer och livsmiljöer för både vatten- och landlevande organismer i aktuella områden. Genom sina lägen i eller i anslutning till befintligt naturreservat kan åtgärderna säkras över tid.

Förslag på kompensationsåtgärder utanför planområdet ses i bilden nedan. I bilden ses också de åtgärder som redan utförts i samband med utbyggnad av etapp 1. Arbetet med kompensationsåtgärder kommer fortsätta efter samråd, med ambitionen att de ska vara utförda innan skogsavverkning av området sker.”

(Sid 48) ”Planförslaget medför utsläpp av klimatgaser under såväl bygg- som driftskedet. Exempelvis sker utsläpp i samband med produktion och transport av de material som behövs för att bygga de verksamhetsbyggnader som planförslaget medger.

Utöver material genererar även byggmaskiner och byggtransporter till och från planområdet klimatgaser. I relation till de utsläpp som kopplar till byggmaterialet är dessa utsläpp generellt att betrakta som små. I förevarande fall bedöms dock utsläpp från byggmaskiner och byggtransporter stå för en större andel än vad som vanligen kan förväntas. Orsaken är den omfattande krossverksamhet som beräknas pågå under cirka 5–10 år och de stora bergmängder (540 000 kubikmeter) som ska transporteras bort från planområdet.

I driftskedet är även byggnadernas energianvändning en källa till utsläpp av klimatgaser samt transporter till och från planområdet. Planförslaget innebär även en förlust av den koldioxidbindande biomassa som i dagsläget förekommer inom planområdet, vilket även det är negativt ur klimatsynpunkt.

Planförslaget bedöms sammantaget ha negativa konsekvenser sett till klimatpåverkan. I ett globalt och nationellt perspektiv är planförslagets klimatpåverkan dock att betrakta som mycket liten. Men de utsläpp som planen genererar bidrar likväl till den totala utsläppsmängd som gör det svårt att nå såväl EU:s och Sveriges nationella mål som Stockholms läns preciseringar av miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan. Mot bakgrund av beslutade mål och de omfattande negativa konsekvenser som ett förändrat klimat förväntas medföra är det, trots planens ringa bidrag, likväl viktigt att så långt möjligt begränsa planförslagets klimatpåverkan.”

Våra synpunkter

(Vi undrar lite över siffrorna i citatet ”Planområdet omfattar cirka 22 300 kvadratmeter mark som utgörs av obebyggd skogsmark. Planförslaget möjliggöra för ca 15 ha kvartersmark som kan användas för bland annat verksamheter, industri, kontor och lager”. Stämmer de verkligen? 2,23 hektar obebyggd skogsmark blir 15 ha kvartersmark?)

Vi kan uppskatta ambitionerna att utforma verksamhetsområdet med många gröna inslag ”på ett långsiktigt hållbart sätt.” Vi uppskattar också att sumpskogen ska bevaras liksom de ambitiösa inventeringarna av naturvärden. Det konstateras bl a att planområdet hyser ”en rad signalarter som indikerar att området har höga naturvärden” liksom ”flera olika ekosystemtjänster”. Men vi konstaterar samtidigt att inventeringarnas noggrannhet när det gäller t ex skyddsvärda träd i praktiken är bortkastad: ”Planförslaget innebär att naturområden med naturvärdesklass 2 och 3 försvinner och att samtliga av planområdets identifierade skyddsvärda träd avverkas.”

I Planbeskrivningens tabell sid 35, med sammanfattningen av Miljökonsekvensbeskrivningen, kan under rubriken ”Naturmiljö och biologisk mångfald” utläsas *Stora negativa konsekvenser* och under ”Klimatpåverkan” *Negativa konsekvenser*.

Denna redovisning i projektets egen MKB och vår omfattande citering ovan visar med all önskvärd tydlighet vilket brutalt ingrepp denna detaljplan innebär i befintlig natur. Vårt moderna samhälle kräver förvisso markområden där skilda verksamheter kan utvecklas. Men detta innebär samtidigt – och delvis

just därför – förstörelse av livsmiljöer och omfattande klimatpåverkan. Den västerländska livsstilen lär kräva resurser motsvarande totalt 4,2 jordklot och medföra utsläpp av CO₂-ekvivalenter motsvarande ca 10 gånger den hållbara nivån.

Varje kommuns, varje individs, varje projekts unika tillskott kan givetvis anses försumbart. De ackumulerade konsekvenserna av sådana resonemang leder mot katastrofer.

Med detta sagt har vi ändå försökt betrakta detta projekt på ett konstruktivt sätt. Vilket inte är lätt – en omfattande plansprängning under ett antal år av stora bergmassor i en skog med höga naturvärden är svårsmält för de miljö- och naturvänner, som utgör Naturskyddsföreningen. Finns det verkligen inte mark med bättre naturliga förutsättningar, i kommunen eller dess närhet? Att gå in i detaljer och t ex diskutera projektets konsekvenser för rödlistade arter m m känns tyvärr inte särskilt meningsfullt.

Om Huddinge kommun menar allvar med sitt övergripande mål 4 (i Översiktsplan 2050) ”Ett Huddinge med minskad klimatpåverkan” måste rimligen detta mål genomsyra alla befintliga och kommande planer. Också detaljplaner för utökade verksamhetsområden.

Naturskyddsföreningen Huddinge kan inte bifalla detaljplanen för Norra Länna verksamhetsområde.

/Styrelsen
Naturskyddsföreningen Huddinge